

Somberek Körjegyzőség szervezetfejlesztése

ÁROP-1.A.2/2008-0228

4. célterület

Rendeletalkotási és/vagy egyéb szabályozási folyamatok egyszerűsítése, átalakítása

Folyamatleírás

Új szabályozási terv

Készítette: **SKC Consulting Kft.**

H-1031 Budapest Monostori u. 10. I.em.

Felnőttképzési nyilvántartási szám: 00214-2008

Intézmény-akkreditációs lajstromszám: AL-1821

1. Rendeletalkotási folyamatok

Az önkormányzati rendeletalkotás folyamata (az 1990. évi LXV. törvény és a 3/2007.(II.26.) sz. rendelet alapján)

I. A törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, továbbá törvény felhatalmazása alapján, annak végrehajtására a képviselő testület önkormányzati rendeletet alkot az állampolgárokat érintő helyi ügyek szabályozására. Ezen rendeletalkotási jog nem ruházható át.

II. Az Ötv. értelmében rendeletet kell alkotni a következő ügyekben:

- a) A Szervezeti és Működési Szabályzatról (SzMSz).
- b) A települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjainak, a tanácsnoknak - törvény keretei között történő - tiszteletdíj, természetbeni juttatás megállapításáról.
- c) A Bizottság részére történő hatósági jogkör megállapításáról.
- d) A helyi önkormányzat meghatározott vagyontárgya vagy vagyonrésze elidegenítéséről, megterheléséről, vállalkozásba való bevitelről, illetőleg más célú hasznosításáról.
- e) A helyi népszavazás és népi kezdeményezés feltételeinek, eljárási rendjének megállapításáról.

III. Rendeletet alkothat továbbá más törvényekben és jogszabályokban meghatározott feladatok végzése, illetve jog által nem szabályozott helyi feladatok és társadalmi viszonyok rendezésére.

IV. A rendelet jogszabály, ezért a rendeletalkotás során a jogalkotásról szóló törvény szabályait kell alkalmazni.

V. Önkormányzati rendelet alkotását kezdeményezheti:

- a polgármester (alpolgármester),
- a jegyző,
- a képviselő-testület bizottsága (elnökének útján),
- a települési képviselő,
- a helyi társadalmi szervezet vezető testülete.

VI. A rendelet alkotásra irányuló indítványt a polgármesternek kell előterjeszteni, aki tájékoztatja a testületet a rendelet kezdeményezéséről.

A képviselő-testület állást foglal a rendelet szükségességéről, a rendelet-tervezet elkészítéséről és annak módjáról. A testület meghatározza az elkészítés menetét, az előkészítésre külön bizottságot hozhat létre. Indokolt esetben szakértőt kér fel.

VII. Az állampolgárok szélesebb körét érintő rendeletek tervezetét a helyben szokásos módon 30 napra nyilvánosságra kell hozni. Biztosítani kell, hogy az állampolgárok működjenek közre az életviszonyaikat érintő jogszabályok előkészítésében és megalkotásában. Ennek érdekében a tervezet érdemi vitáját megelőzően közmeghallgatást tarthat.

VIII. Megfelelő előkészítés után nyújtható be a képviselő-testülethez a rendelet tervezete, annak indoklásával együtt. Az indoklásban be kell mutatni azokat a társadalmi-gazdasági és szakmai körülményeket, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismertetni kell a jogi megoldás szempontjait is. A rendelet szabályaihoz indokolt esetben jogkövetkezmények kell hogy kapcsolódjanak, amelyek ösztönöznék az előírások követésére, illetőleg felhívják a figyelmet a joghátrányra az előírást be nem tartók számára.

IX. A polgármester tájékoztatja a képviselő-testületet az előkészítésnél felvetett, de a tervezetben nem szereplő javaslatokról is.

X. A rendelet elfogadásához minősített többség szükséges. A rendelet elfogadását követően a hiteles szöveg megszerkesztése a jegyző feladata. A rendeletet a polgármester és a jegyző írja alá.

XI. Az Önkormányzati rendeletet a helyben szokásos – az SzMSz által meghatározott – módon kell kihirdetni.

XII. Törvénytörő rendeletek ügyében az Alkotmánybíróság jár el.

2. Az Önkormányzati rendeletalkotás folyamata Somberek Község Önkormányzatának a Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 7/1999.(VII.01.) számú rendelete alapján

(1) A képviselő-testület önkormányzati rendeletet alkothat a törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, valamint törvény felhatalmazása alapján annak végrehajtására.

(2) Az Ötv. értelmében rendeletet kell alkotni a következő ügyekben:

a./ A Szervezeti és Működési Szabályról.

b./ A települési képviselőnek, a bizottsági elnöknek, a bizottság tagjainak, a tanácsnoknak törvény keretei között történő - tiszteletdíj, természetbeni juttatás megállapításáról.

c./ Bizottság részére történő hatósági jogkör megállapításáról.

d./ A helyi népszavazás és népi kezdeményezés feltételeinek, eljárási rendjének megállapítását.

e./ A helyi önkormányzat meghatározott vagyontárgya vagy vagyonrésze elidegenítéséről, megterheléséről, vállalkozásba való bevitelről, illetőleg más célú hasznosításáról.

(3) Önkormányzati rendelet alkotását kezdeményezheti:

- a polgármester,
- a települési képviselő,
- a képviselő-testület bizottsága (elnökének útján),
- a helyi társadalmi szervezet vezető testülete,
- a körjegyző,
- a kisebbségi önkormányzat testülete.

(4) A rendeletalkotásra irányuló indítványt a polgármesternek kell előterjeszteni, aki tájékoztatja a testületet a rendelet kezdeményezéséről.

A képviselőtestület állást foglal a rendelet szükségességéről, a rendelet-tervezet elkészítéséről és annak módjáról. A testület meghatározza az elkészítés menetét, az előkészítésre külön bizottságot hozhat létre. Indokolt esetben szakértőt kér fel.

- Előterjesztésnek minősül a munkatervbe felvett, a képviselő-testület vagy a képviselő-testület bizottsága által előzetesen javasolt rendelet- és határozat-tervezet, beszámoló és tájékoztató.
- A testületi ülésre az előterjesztések szóban és írásban terjeszthetők elő.
- A határozati javaslatot akkor is írásban kell benyújtani, ha az előterjesztésre szóban kerül sor. Halaszthatatlan esetben a polgármester engedélyezheti az írásba foglalt előterjesztésnek és határozati javaslatnak az ülésen történő kiosztását.
- A testületi ülésre előterjesztéssel élhet:
  - a polgármester
  - a bizottságok elnökei
  - bármely képviselő
  - a körjegyző
  - mindazok, akiket a képviselő-testület előterjesztés elkészítésére kötelez.
- Írásbeli előterjesztés
  - a képviselő-testület hivatalának kell leadni legalább az ülést megelőző 10 nappal.
- Az előterjesztés főbb elemei:
  - a tárgy pontos meghatározása,
  - annak áttekintése, hogy a témakör szerepelt-e már korábban is napirenden, s ha igen, akkor milyen döntés született,
  - határozati javaslat, amely egyértelműen megfogalmazott rendelkező részből áll,
  - az esetleges alternatív döntésre előterjesztett javaslatok egymástól elkülönülő megfogalmazása,
  - a meghozandó döntés indokainak bemutatása,
  - a végrehajtásért felelős szerv vagy személy megnevezése,
  - a végrehajtási határidő megjelölése.

- Szóbeli előterjesztés
  - Egyszerűbb ügyekben az előterjesztés írásbeli megfogalmazása elhagyható, elegendő egy jól megszerkesztett és világosan megfogalmazott határozati javaslat.
- A polgármester - különleges szakértelmet igénylő ügyekben - szakértőt is felkérhet az előterjesztés és döntési javaslat összeállítására.
- Valamennyi előterjesztést - törvényességi szempontból - a körjegyző észrevételezi.
- Az előterjesztések tárgyalása, szavazás:
  - Az előterjesztés tárgyalása előtt az előadó az előterjesztést szóban kiegészítheti. Az előterjesztés előadójához a testület tagjai, a tanácskozási joggal meghívottak kérdést intézhetnek, amelyre a vita előtt választ kell adni. A polgármester minden egyes előterjesztés felett külön-külön nyit vitát.
  - Az ülésen megjelent állampolgároknak - kérésükre - a polgármester 5 perc hozzászólási jogot biztosíthat.
  - A hozzászólások időtartamának korlátozására, valamint a vita lezárására a képviselő-testület bármely tagja javaslatot tehet. A javaslatról a képviselő-testület vita nélkül határoz. A vita lezárása után a napirend előadója válaszolhat a hozzászólásokra.
  - A polgármester az előterjesztésben szereplő és a vitában elhangzott határozati javaslatokat egyenként bocsátja szavazásra úgy, hogy előbb a vitában elhangzott módosító, kiegészítő indítványokról, majd az előterjesztésben szereplő határozati javaslatról döntsön a testület. Szavazás előtt a polgármester a körjegyzőnek szót ad, amennyiben ő bármely javaslat törvényességét illetően észrevételt kíván tenni.
  - A javaslat elfogadásához a jelenlévő települési képviselők több mint a felének igen szavazata szükséges. A képviselő-testület döntéshozatalából kizárható az, akit vagy akinek a hozzátartozóját az ügy személyesen érinti. A települési képviselő köteles bejelenteni a személyes érintettséget. A kizárásról az érintett települési képviselő kezdeményezésére vagy bármely települési képviselő javaslatára a képviselő-testület dönt. A kizárt települési képviselőt a határozatképesség szempontjából jelenlévőnek kell tekinteni.

- Szavategyenlőség esetén a polgármester szünetet rendel el, majd újból elrendeli a szavazást. Ha ez sem vezet eredményre, az előterjesztést vissza kell adni az előkészítőnek ismételt mérlegelésre.
- Minősített többség szükséges:
  - a) önkormányzati rendeletalkotáshoz,
  - b) az önkormányzat szervezetének kialakításához és működésének meghatározásához, továbbá a törvény által hatáskörébe utalt választáshoz, kinevezéshez, megbízáshoz,
  - c) önkormányzati társulás létrehozásához, társuláshoz, érdekképviselői szervezethez való csatlakozáshoz,
  - d) külföldi önkormányzattal való együttműködést rögzítő megállapodáshoz, nemzetközi önkormányzati szervezethez való csatlakozáshoz,
  - e) intézmény alapításához,
  - f) képviselő kizárásához (Ötv. 14.§.(2)bek.),
  - g) zárt ülés elrendeléséhez /a 20.§.2/a.pont szerinti zárt ülés elrendeléséhez nem/,
  - h) a képviselő-testület megbízatásának lejárta előtti feloszlásához,
  - i) a polgármester elleni kereset benyújtásához,
  - j) az SZMSZ-ben meghatározott ügyek eldöntéséhez,
  - k) községrendezési terv elfogadásához,
  - l) az önkormányzat vagyonával, tulajdonával való rendelkezéshez /500.000.-Ft értékhatáron felül/,
  - m) hitelfelvételhez,
  - n) testületi hatáskörök átruházásához,
  - o) körjegyző kinevezéséhez.

(5) Az állampolgárok szélesebb körét érintő rendeletek tervezetét a helyben szokásos módon 30 napra nyilvánosságra kell hozni. Biztosítani kell, hogy az állampolgárok működjenek közre

az életviszonyaikat érintő jogszabályok előkészítésében és megalkotásában. Ennek érdekében a tervezet érdemi vitáját megelőzően közmeghallgatást tarthat.

(6) Megfelelő előkészítés után nyújtható be a képviselő-testülethez a rendelet-tervezete, annak indoklásával együtt. Az indoklásban be kell mutatni azokat a társadalmi-gazdasági és szakmai körülményeket, amelyek a javasolt szabályozást szükségessé teszik, továbbá ismertetni kell a jogi megoldás szempontjait is. A rendelet szabályaihoz indokolt esetben jogkövetkezmények kell hogy kapcsolódjanak, amelyek ösztönöznek az előírások követésére, illetőleg felhívják a figyelmet a joghátrányra az előírást be nem tartók számára.

(7) A polgármester tájékoztatja a képviselő-testületet az előkészítésnél felvetett, de a tervezetben nem szereplő kisebbségi javaslatokról is.

(8) A rendelet elfogadását követően a hiteles szöveg megszerkesztése a körjegyző feladata.

(9) Az Önkormányzati rendeletet a helyben szokásos módon (helyi kábeltelevízión keresztül) kell kihirdetni.

A képviselő-testület a döntéseit (határozat, rendelet) nyílt szavazással hozza. Titkos szavazást tarthat mindazokban az ügyekben, amelyekben zárt ülést köteles tartani, illetve zárt ülést tarthat. (Alpolgármester választásnál a titkos szavazás kötelező.) Titkos szavazásról külön jegyzőkönyv készül. A polgármester nyomatékosan felhívja a figyelmet a tárgyalt ügy bizalmas kezelésére és az azzal kapcsolatos titoktartási kötelezettségre.

Lehetőség van kérdésre, interpellációra is. Az interpelláció a képviselőt megillető önkormányzati hatáskörbe tartozó ténnyel vagy üggyel kapcsolatos kérdésfelvetés. Az ettől eltérő jellegű megnyilvánulás kérdésnek vagy bejelentésnek minősül.

Ha az interpelláció benyújtása az ülést megelőzően legalább 3 nappal történt, arra az ülésen érdemi választ kell adni. Amennyiben a választ a képviselő-testület nem fogadja el, hatáskörében vagy maga dönt, vagy részletesebb vizsgálatot rendel el. Ezzel megbízhatja a

polgármestert vagy ideiglenes bizottságot hozhat létre, de minden esetben be kell vonni az interpelláló képviselőt is.

Az írásban adott választ valamennyi képviselőnek meg kell küldeni és ez esetben annak elfogadásáról a képviselő-testület a következő ülésen dönt.

Közérdekű kérdésben és javaslatban megfogalmazott szóban előterjesztett interpelláció, valamint az arra adott válasz maximális időtartama 10 perc.

Rendkívüli testületi ülést köteles összehívni a polgármester:

- a képviselők 1/4-ének indítványára,
- vagy bizottságának a napirendet is tartalmazó indítványára,
- ha haladéktalanul döntenie kell hatáskörébe tartozó ügyben.

A testületi ülésekről minden esetben jegyzőkönyv készül, mely tartalmazza a helyszínt, a jelenlevő és távolmaradó személyek (képviselek és meghívottak) névsorát valamint a tárgyalt napirendi pontokat a tanácskozás lényegét, a szavazás számszerű eredményét és a hozott döntéseket tartalmazza, elkészítéséről a jegyző gondoskodik, a polgármester és a jegyző írja alá. Zárt ülésen külön jegyzőkönyvet kell készíteni.

A jegyzőkönyvet az ülést követő tizenöt napon belül a jegyző köteles megküldeni a Kormány által rendeletben kijelölt szervnek (közigazgatási hivatal). A képviselő-testület határozatát a jegyzőkönyv elkészültét követő 3 napon belül kell elküldeni a végrehajtásért felelős szervnek, személynek.

A rendeletalkotási és szabályozási folyamatok könnyebb átláthatóságára nyújt megoldást az ONR rendszer, mivel már az első lépéstől – az előterjesztés rögzítésre – a folyamat lezárásáig, vagyis a rendeletet leíró határozat létrejöttéig végigkíséri és dokumentálja a folyamatot.

3. Folyamatleírás

Amennyiben felmerül egy új rendelet meghozásának szükségessége, Sombereken a következő az eljárási menetrend:

Az ötlet először a jegyző elé kerül véleményezésre. Emellett ellenőrzi, hogy nem merülnek-e fel kollíziós problémák a magasabb jogforrásokkal kapcsolatban. Ha ilyen jellegű tényezők nem állnak fenn (mert nem is voltak vagy mert kijavította őket), a képviselőtestület elé kerül a rendelet.

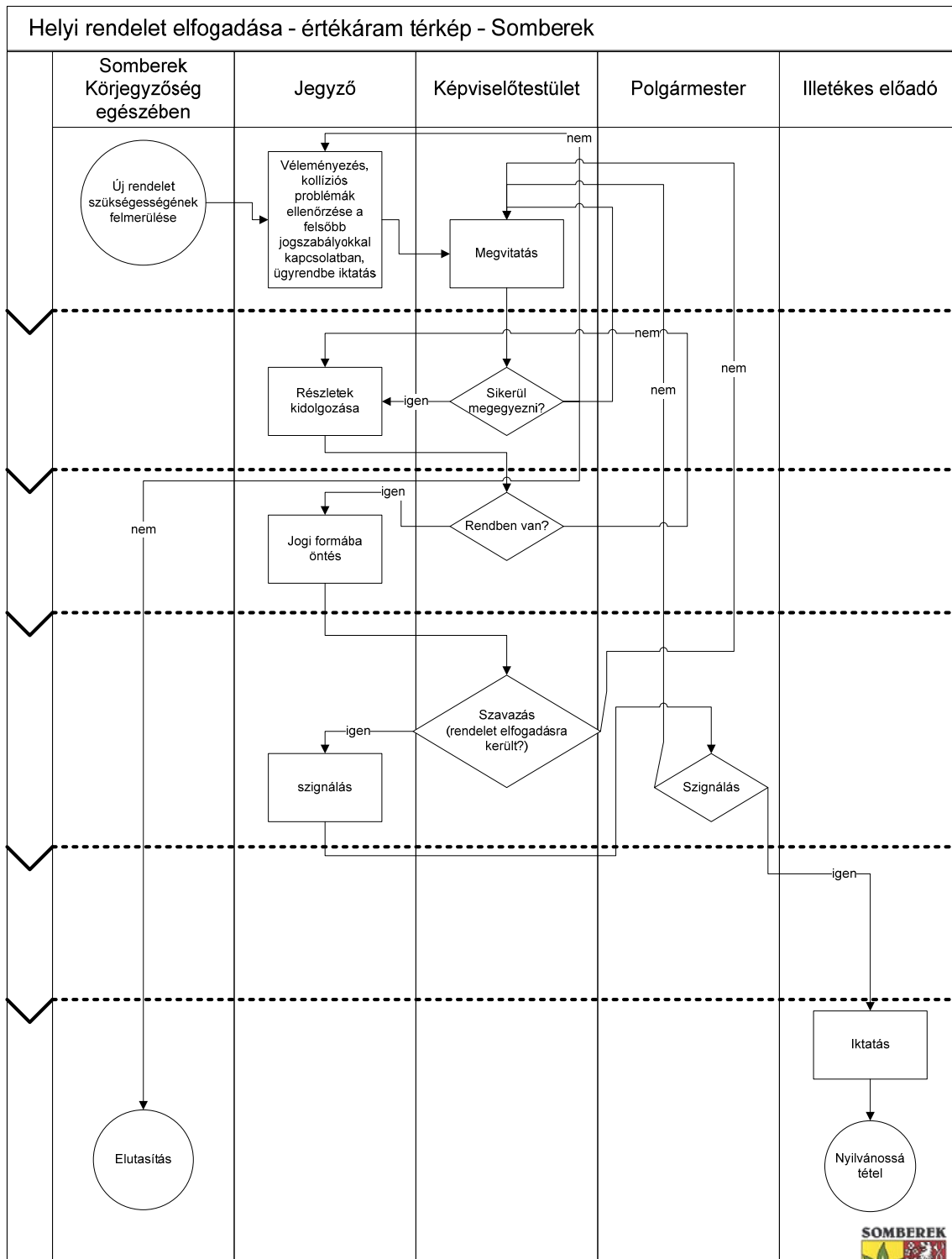
A testület előtt több szűrőn is át kell mennie a kérdéses ügynek ahhoz, hogy a polgármester elé kerülve szignálásra, majd onnan iktatásra kerüljön, nyilvánosságra hozzák, így hatályba lépjen. Első lépésként a képviselőtestület megvitátja a rendelet nagy vonalakban. Amennyiben ez sikerül, következik a részletek kidolgozása; ha nem, visszakerül a jegyző elé, aki átdolgozás után ismét a képviselőtestület elé viszi, kezdődik előlről a folyamat.

Ha a testület megegyezett, ismét a jegyző elé kerül a részletes kidolgozás miatt a rendelet. Ez már bővebb, helyi jellegzetességeket figyelembe vevő, ahhoz idomuló és igen részletes leírás, mely minden egyes aspektust igyekszik figyelembe venni. Ez ismét a képviselők vizsgálják meg, és vagy elfogadásra vagy elutasításra (tehát ismételt átdolgozásra) kerül a jegyző elé.

Elfogadás esetén a jegyző jogi formába önti a tervezetet, melyről a képviselők ekkor szavaznak. Az elfogadáshoz egyszerű többség elég (50% + 1 fő). Ha ez így történik, a jegyző hitelesíti azt, majd a polgármester is. Az illetékes előadó iktatja, majd nyilvánosságra hozzák a rendeletet, amelynek életbe lépésének ez az utolsó kritériuma. Ha nem fogadja el a testület, a kérdés visszakerül a megvitatás fázisába, ahonnan újra végig kell haladnia az itt felvázolt lépcsőfokokon.

Mindezen fázisok mellett még egy lehetséges kimenetele van minden rendeletnek: ez pedig az elutasítás. Ha a jegyző előterjesztése nem megfelelő a képviselőtestület szerint, visszaküldhetik, így az az egész somberki Körjegyzőségben elutasításra kerül.

3.1.Érték-áram térkép

5. Új szabályozási terv

5.1. Problémák bemutatása, megoldási javaslatok a rendeletalkotásban

Somberek Körjegyzőségének is lehetősége van helyi rendelet alkotására. E joggal nem csak lehet, érdemes is élni, hiszen minden település speciális helyi sajátosságokkal rendelkezik. Ezen jellegzetességek olyan szervezési, gyakorlati kérdéseket vetnek fel, melyeket a leghatékonyabb megoldás érdekében helyben kell szabályozni. Ezen felül ezek olyan helyi érdekű kérdések, amelyek tárgyalása magasabb közigazgatási szinten nem indokolt. Mivel a települési önkormányzatok a közigazgatási hierarchia legalacsonyabb szintjén állnak, rendeletalkotási joguk csak olyan esetben van, ha magasabb szintű jogszabály erre felhatalmazást ad, illetve helyi szabályozást igénylő társadalmi viszony esetén. Lényeges elvárás a jogszabályok létrehozása során ezen felül, hogy azok – az európai uniós tagságból kifolyólag – összhangban legyenek a közösségi joggal.

Az önkormányzatok az elengedhetetlen módosításokkal és több lépcsős felülvizsgálattal már 2008-ban eleget tettek jogharmonizációs feladataiknak. Új rendeletek meghozása során azonban figyelnie kell Somberek Körjegyzőségének arra, hogy továbbra is összhangban maradjon a helyi jogalkotás a magasabb szintű hazai jogszabályokkal és az uniós joggal is.

Ezen felül természetesen a helyi rendeletek létrehozásánál mindenképpen figyelembe veendő aspektus a megalapozottság, a helyi közösség harmonikus működésének előmozdítása. Sok olyan helyi rendelettel találkozni a hazai jogszabályok között, melyek a szabályozás során szükségtelen részletességűek és negatívan hatnak a helyhatóság szabad működésére. Egyrészt sok tiltó rendelkezést hoznak, mely egy adott állampolgári körnek kedvező, másfelől viszont más csoportok, illetve egyéb szervek gazdasági érdekeit, szabad vállalkozáshoz való jogát korlátozzák. Emiatt számos esetben törvénysértő előírások is

bekerülnek a helyi jogforrásba, ezért nagyon gyakran találkozni az Alkotmánybíróság olyan döntésével, mely törvénysértést, illetve az adott jogszabály megsemmisítését vonja maga után.

Sombereken a készülő helyi rendeletek tervezeteit általában nem bocsátják széles körű társadalmi vitára, ami később konfliktusokhoz vezethet az önkormányzat és a helyi lakosság között. A társadalmi egyeztetés során már kiszűrhetnék az esetleges diszkriminatív jellegű rendelkezéseket.

Más szempontból is fontos a helyi társadalmi párbeszéd, javaslatok, vélemények beszerzése, beépítése a rendelettervezetbe: ez jelentheti a megbékélést a lakosság, társadalmi szervezetek körében. Beruházási programok kialakítása, tervezése során fontos a helyi nézetek megismerése, mert ha a lakosság kiáll valamilyen nagyságú beruházás, fejlesztés mellett, akkor tudatában lesz annak is, hogy a helyi díj- és adórendeletek megalkotásakor a lakossági hozzájárulás is fontos, hogy így megteremtődjön egy-egy pályázat saját ereje az önkormányzatnál. A díjemelés formájában vagy megteszi, vagy éves költségvetése terhére működési helyhatóságokat az árhatósági jogkör gyakorlása kiszolgáltatott helyzetbe is teszi, hisz a közszolgáltató cégek az üzleti tervükbe beépítik az elvárt emelések mértékét, s ehhez az önkormányzat támogatást ad az adott cégnek, hogy a közszolgáltató működőképessége fennmaradjon. Ezt a problémát például főleg a hulladékkezelés során észlelte az Alkotmánybíróság, amikor határozataiban több esetben is kifejtette, hogy a vélelmezett egy lakosra jutó szilárd hulladék önkormányzati rendeleti megállapításával ne lehessen kibújni a kötelező közszolgáltatás igénybevétele alól. Többen arra hivatkozva nem kívánnak hulladékszállítási és kezelési díjat fizetni, hogy nincs szemetük. Ezt a szabályozást az Alkotmánybíróság döntései szerint az önkormányzatok kezelni tudják, ami a környezetvédelem fenntartása érdekében nélkülözhetetlen. A gazdasági helyzet romlásával egyre több az illegálisan lerakott folyékony és szilárd hulladék. A környezet romlásának megakadályozása érdekében a helyi jogalkotásnak kell megkeresni a megfelelő emberi jogkövető magatartásra ható önkéntes teljesítést, illetve a megsértőkkel szembeni hatásos jogi szankciókat.

Ezen túlmutatva, az ilyen fórumok arra is rávilágíthatnak, hogy az önkormányzat, így közvetve a település működése is az éves költségvetésen múlik. Az ebben szereplő összeg nem csupán állami, de helyi összegekből is áll. Ezért van szükség az adók bevezetésére, a közüzemi díjak meghatározására, olykor növelésére, amik nem tartoznak a népszerű intézkedések közé. Az ilyen rendeletek megalkotása előtt az érdekképviselői szervek bevonása, egyeztető fórumok rendezése megteremtheti a társadalmi megértést. Az önkormányzatok az állami bevételeiken, normatíváikon túl a helyi adókból gazdálkodhatnak. Amennyiben az adott település fejleszteni kíván, vagy európai uniós pályázati forrásokhoz szeretne jutni, vagy csak a működését szeretné biztosítani vagy tudja fenntartani, ahhoz elengedhetetlen, hogy legyen bevétele.

A helyi rendeletalkotás egyik problémája, hogy a helyi viszonyok szabályozásakor a helyi jogalkotók átemelik, szó szerint beidéznek a központi, magasabb jogforrásokat. Így, ha az idézett jogi norma változik, akkor máris ellentétes lesz a helyi rendelettel, illetve ennek elkerülése végett azt többször módosítani kell. Javaslatunk ezért, hogy kimondottan csak a helyi társadalmi viszonyokra irányuló szabályok kerüljenek meghatározásra, a központi jogszabályokat ne idézzék be, azok ugyanis magasabb jogforrások az önkormányzati rendeletnél, így már egyszer meghatározásra kerültek.

Magával a jogszabályalkotással nem zárul le az önkormányzat szerepe. Nem elég csak megalkotni a jó jogszabályt, hanem állandóan vizsgálni is kell, hogy be tudja-e tölteni szerepét, betartható-e. Az önkormányzati rendeleti hatályosulás vizsgálata során figyelemmel kell lenni arra, hogy az betölti-e szerepét az önkéntes jogkövetés révén, illetve jogi norma megsértőivel szemben érvényesített szankciók a társadalmi akarat szerint visszatartó erőnek megfelelnek-e. Akkor lesz jó a rendelet, ha annak érvényesítése, nyomon követése kielégítő. Ezzel a jogalkotás is egyszerűsödik, hiszen a helyi jogalkotási tervezet társadalmi vitája nyomán a változtatásokat meg lehet tenni a megalkotás előtt, így nem kell folyton módosítani, hatályon kívül helyezni, s ezen talán az önkéntes jogkövetésnek is a záloga lehet, ha követhető, betartható normákat fogalmaznak meg. Adók, díjak esetében a

reális, teljesíthető mérték megállapítása a fontos, melynek során összeegyeztethető a magán- és a közérdek.

5.2.Problémák bemutatása, megoldási javaslatok egyéb szabályozási folyamatokban

A másik fontos teendő: a szervezetek működésére és gazdálkodására vonatkozó belső szabályzatok megalkotása, átalakítása, frissítése. Ez elengedhetetlen a szabályos, eredményes és hatékony működéshez. Ezeknek a szabályzatoknak az alkalmazottakkal való megismertetése, a feladatok ellátásának lebontása, a megvalósításra ható tényezők elemzése, és a végrehajtás szervezése, az ellenőrzésre vonatkozó rendelkezések meghatározása, valamint a szabályzatok érvényesülésének elemzése különlegesen fontos feladat. Hasonló itt is a helyzet, mint a jogi rendelkezéseknél: a megalkotást követően annak haszonná kell válnia, mely a mindennapok teendőit teszi kényelmesebbé és gyorsabbá. Enélkül a lépés nélkül nem lesz az elméletből gyakorlat, illetve, végső ellenőrzés nélkül nem derül ki, praktikai szempontból mennyire hatásos az elméletben jónak tűnő vállalkozás. Ezért javasoljuk az új szabályok, rendeletek, szervezeti átalakítások kipróbálása után az azt használók (dolgozók, vezetők, ügyfelek, stb) megkérdezését. Ennek több módja is lehet: kérdőíves megoldás vagy lehetőség biztosítása a javaslatok leírására („postaláda”). Akár egy meeting vagy tréning eleme is lehet a visszajelzések összegyűjtése és közös kiértékelése.

A működésre irányuló szabályzatoknak a megfelelő tartalmi felépítés mellett az önkormányzat által ellátandó feladatokra vonatkozó szabályokat is rögzítenie szükséges. Meg kell határozni a szervezeti felépítést, az alá- és fölérendeltségi viszonyokat, a szervezeti egységek struktúráját, feladatait, a szerv egészével való kapcsolatát, az ellenőrzés, a beszámoltatás, a felelősségvállalás, az ügymenet és az információáramlás rendjét. A megfelelő szabályzat létrehozása azért fontos, mert akkor a dolgozók átlátják a szervezetre háruló feladatokat, a megvalósítás irányát, s ezáltal azonosulni tudnak az apparátus céljaival. Annak is fontos szerepe van, hogy a dolgozók körében az egyéni teljesítés és motiváció, csapatszellem ne épüljön le, ne vesszen el a rendszer céljai között. Az átlátható, pontos

szabályozás létfontosságú a dolgozók és az önkormányzat érdekében is, hisz az érthető, egyértelmű elvárások alapján gyorsan, hatékonyan tudják végezni feladataikat, így csökkenthető az egy feladatra fordított idő, nő a hatékonyság. A jó szervezeti szabályzat természetesen az alkalmazottakra is támaszkodik, így hozzájárul a szervezet eredményességéhez azzal, hogy fogadja a dolgozói újításokat, elképzeléseket, igényeket. Az önkormányzat megfelelő működéséhez szükséges, hogy a dolgozók ismerjék feladatukat a szervezeten belül, a szervezet célját, a fő működési irányokat, követelményeket, nehézségeket, amit le kell küzdeni, illetve az elvárt teljesítményeket, eredményeket, kijáró elismeréseket.

Az önkormányzatoknál mint közpénzekkel foglalkozó szervezeteknél a pénzügyi és gazdasági szabályzatokra, a számvitelre, a belső ellenőrzés rendjére, pénzkezelésre, kötelezettségvállalásra stb. jogszabályok által előírt követelmények vonatkoznak. Itt is célszerűnek tartjuk csak az aktuális feladat, eljárásrend leírását jogszabályi hivatkozással a teljes jogi norma beidézése nélkül. A megalkotott szabályzatoknak érthetőnek, tárgyilagosnak, átláthatónak, feladatorientáltak kell lennie tartalmazva a törvényi előírásokat, megjelölve a feladatellátók felelősségét, utólagos beszámoltatását. Az önkormányzatoknál jogszabályi előírások következtében számos szabályzatot kell alkotni. A szabályzatkészítés úgy egyszerűsíthető, gyorsítható, ha a jogi, gazdasági és pénzügyi változásokat nyomon követi, mindig naprakész, így a szervezet egészének és az alkalmazottaknak is érthető útmutatást ad a pontos és gyors munkavégzéshez, feladatellátáshoz.

Az önkormányzat a különböző folyamatokhoz szabályozást készített. Ennek alapvető, legmagasabb rendű dokumentuma a Szervezeti és Működési Szabályzat (továbbiakban SZMSZ), amely központi. Ezek mellékletei a különböző, konkrét tárgyterületet megnevező és szabályozó kézikönyvek és rendeletek. A pályázat készítése során az összes meglévő dokumentumot átvizsgáltuk, majd javaslatokat fűztünk hozzájuk. Ezen kívül több olyan szabályzat létrehozását javasoltuk, ami eddig nem létezett.

Következzenek a bizonyos dokumentumok értékelése és a hozzávaló javaslataink bemutatása!

SZMSZ

Az önkormányzat jelenlegi szervezeti és működési szabályzata egyes feladatköröket, feladatokat nem említ meg részletesen, pedig erre szükség lenne a jobb működés érdekében. A legfontosabb a különböző hatáskörök tisztázása lenne, mely a jelenlegi SZMSZ-ben hiányosan található meg. Az alábbiakban megjelölt szabályzatok létrehozásával és pontosításával foganatosíthatók a változások.

Belső ellenőrzési kézikönyv

Alapvető problémája a dokumentumnak, hogy nem konkrétan a somberekieké, hanem a Mohácsi Többcélú Kistérségi Társulásé, melynek részét képezi Somberek is. Így valamilyen szinten természetesen megfelelő a kézikönyv, ám nem elég specifikus. Ezen javítani kell. Ezen felül nem is naprakész az okirat, hiszen 2006-os.

Folyamatba épített, előzetes és utólagos vezetői ellenőrzés szabályzata (FEUVE)

Mindenképp pozitív, hogy a település rendelkezik egy ilyen szabályzattal. A Somberek és Görcsönydoboka Községek Körjegyzősége 2007-ben kiadott egy FEUVE szabályzatot, ami sokat pontosított a Belső ellenőrzési kézikönyvön is, azóta azonban nem került ellenőrzés alá, pedig ennyi idő alatt rengeteg törvényi módosítás történt. Az irat egyik meghatározó felelőse elméletileg a jegyző, azonban a helyszíni egyeztetés során kiderült: nem élnek a gyakorlatban ennek a szabályozásnak a lehetőségeivel és használatával. Javasoljuk azonban, hogy egészítsék ki a szabályzatot a következőkkel:

- az ellenőrzési nyomvonalak esetében ne csak a kockázatelemzés történjen meg, hanem legyen konkretizálva, hogy ki vett részt benne a Költségvetés tervezésének- illetve a Költségvetési kiadások ellenőrzési nyomvonala esetében
- konkrétan tüntessék fel, mely számítási módszerekkel jutottak az aktuális eredményre az egyes irányzatok esetében, illetve
- mely számítási módot kell használni az összeg ellenőrzése során.

Helyi önkormányzati és kisebbségi önkormányzati választásokkal kapcsolatos szabályzat

Nagyon fontos volt tisztázni a település választási rendszerének gazdasági hátterét. A választások menete természetesen adott, ám annak pénzügyi elszámolása, forrása, felelősei nem voltak megjelölve. Ezt a hiányt pótolja a fent nevezett szabályzat, amely a pályázat ideje alatt valósult meg, 2010. január elsejétől lépett érvénybe, az alábbi jogszabályok figyelembe vételével:

- 1997. évi C. törvény a választási eljárásról
- 2010. évi L. törvény a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásáról
- 1992. évi XXXVIII. törvény az államháztartásról
- 7/2010. (VII. 21.) KIM rendelet a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint a kisebbségi önkormányzati képviselők választása költségeinek normatíváiról, tételeiről, elszámolási és belső ellenőrzési rendjéről
- 12/2010. (IV. 30.) ÖM rendelet a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvénynek a kisebbségi választói jegyzék összeállítása során történő végrehajtásáról
- 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet. az államháztartás működési rendjéről

Többek között szabályozza a gazdálkodási jogköröket, leírja a jogköröket gyakorlók feladatait, meghatározza, miként kell elszámolni a választásnapra ellátást, hogyan kell elkülöníteni a választási feladatokra biztosított pénzeszközöket, szabályozza a személyi kifizetések módját.

Az önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv és az önállóan működő költségvetési szerv közötti munkamegosztás és felelősségvállalás rendjét rögzítő megállapodás

Ez a megállapodás már a pályázat előtt is létezett, a pályázat során csupán kibővítésre került. Több célterületen való felhasználására is alkalmassá válnak ezáltal az intézmények. Javasoljuk a megállapodás időszakos felülvizsgálatát és frissítését.

Közbeszerzési szabályzat

Somberek Önkormányzata a magyar törvényi rendelkezések figyelembevételével készítette el saját szabályzatát még 2004-ben. Javasolnánk az önkormányzatnak, hogy a hatályos közbeszerzési szabályzatukat folyamatosan frissítsék úgy, hogy kövessék figyelemmel az aktuális törvényi változásokat. A Közbeszerzések Tanácsa 2010-es változásai miatt az irat mindenképp változtatásra szorul. Emellett szükségesnek látnánk, hogy az önkormányzat jobban specifikálja a saját igényeit.

Közszolgálati Adatvédelmi Szabályzat

Ez a 2002. januári okirat mindenképp frissítésre szorul, hiszen e nyolc év alatt rengeteg törvényi változás történt, ez alól a közszolgálati adatvédelem területe sem kivétel. Többek között az alábbi törvény fényében javasoljuk e dokumentum áttekintését: 7/2002. (III. 12.) BM rendelet a közszolgálati nyilvántartás egyes kérdéseiről.

Közszolgálati szabályzat

Ugyanaz vonatkozik erre a szabályzatra, mint az előzőre, ugyanis ez 2001-es dokumentum.

Pénzkezelési és utalványozási szabályzat

Ilyen irattal rendelkezett már korábban is Somberek, de a pályázat során (szintén 2010. január elsejével) életbe lépett annak módosított, javított változata. Erre nem csak a jogi frissítés miatt volt szükség, hanem mert fontos szempontokat és bővítéseket is eszközölni kellett ahhoz, hogy a szabályzat mindent átfogó, teljes legyen. Az általunk javasolt, újonnan bevezetett szabályzások:

- a gazdálkodási jogkörök pontos meghatározása
- biztonsági okok miatt a pénztárkezelő kapjon külön helyiséget (ez már megvalósításra került)
- az erre vonatkozó jogszabálynak megfelelően (292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről) belefoglalásra került, hogy a pénztárban elhelyezett összeg nem haladhatja meg az 500.000 Ft-t
- az ellátmányok és a házipénztár készletének elszeparálása és a továbbiakban maximális külön kezelése

- kinek a jogkörébe tartozik a házipénztár, ki állapíthatja meg annak maximális értékét, hogyan, mely számítások alapján és milyen gyakran teszi ezt meg

Gazdasági szervezet ügyrendje

A fent nevezett szabályzat, amely a pályázat ideje alatt valósult meg, 2010. január elsejétől lépett érvénybe. Ez foglalja össze a gazdasági jogköröket, a jogköröket ellátók feladatait. Belefoglalásra került, hogy a 6-os számú mellékletben a beszámoló leadásakor kérni kell az intézményvezető nyilatkozatát is. Ez azért fontos kitétel, mert az erre vonatkozó jogszabálynak megfelelően (292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet az államháztartás működési rendjéről) ez az előfeltétele annak, hogy kialakuljon a kontrollrendszer. Ezen kívül megköveteli az előirányzatok és az állami költségvetés megszabott nyomvonalának illetve a költségvetési koncepciótervezet feltüntetését, mely során figyelembe kell venni a Német Kisebbségi Önkormányzat információit.

Felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének szabályzata

A fent nevezett szabályzat a pályázat ideje alatt, 2010. szeptember elseji életbe lépéssel valósult meg. Általunk javasolt fontosabb rendelkezése, hogy minden tárgyra kötelező feltüntetni a leltári számot, és hogy ezen tárgyak leltárát a lehető legszigorúbban kell vezetni. Ennek elmulasztása sok problémát okozhat az elszámolások, év végi összesítések esetében. Emellett javasoljuk, hogy csak tartós eszközök legyenek tárgyi leltárba véve.

Polgári védelmi terv

Somberek rendelkezett ezzel az irattal, kidolgozott és részletes formában. Törvényi nyomon követése és frissítése azonban időről-időre ajánlott.

Somberek és Görcsönydoboka Községek Körjegyzőség hivatalának ügyrendje

Mivel ez egy 2002-es okirat, a község már rendelkezett ezzel az irattal, kidolgozott és részletes formában. Az alapvető szervezeti felépítést és összefüggéseket írja le. Frissítése időről-időre ajánlott.

Gazdasági szabályzat

Nem rendelkezett ilyen jellegű programmal a község, így a pályázat alatt került létrehozásra. Mindenképp pótolni kellett ezt a hiányosságot, hiszen ez foglalja magában többek között a kötelezettségvállalás, az ellenjegyzések, az utalványozás, az érvényesítés és a szakmai teljesítésigazolások rendjét. Kialakítása során az alábbi törvényeket tekintettük irányadóknak:

- A helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény
- A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény
- Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
- Mindenkori költségvetési törvény
- Az államháztartási működési rendjéről szóló 292/2009. (XII. 19.) Korm. rendelet
- Az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló 249/2000. (XII. 24.) Korm. rendelet

6. Megállapítások

A változásokat:

- magasabb jogforrás (hazai vagy EU-s) állandó figyelembe vétele, változásainak követése
- magasabb jogforrás helyi rendelkezésbe ne kerüljön bele idézet formájában

- a helyi rendelkezések legyenek bár részletezőek, megkötőek vagy tiltó jellegűek, de csupán kellő mértékben
- a szabályozások, változások megalkotását előzze meg társadalmi fórum, egyeztetés vagy vita
- ezek folyamatos ellenőrzése és felülvizsgálata a gyakorlati megvalósulás fázisában
- a belső szabályzatok, felépítés és működés világosbbá tétele, viszonyok kijelölése
- mindegyik szabályzat rendszeres és alapos felülvizsgálata, és ha szükséges, javítása

7. Workshop eseményeinek összefoglalása

Programleírás

Workshop 1. napja		
Időbeosztás	Tevékenység	Szükséges eszközök
9:00 – 9:30	Témafelvetés és célok kijelölése	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek
9:30 – 11:30	„Idea és realitás” – az szervezatiség horizontjai (elmélet)	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • projektor • laptop
11:30 – 11:45	Kávészünet	
11:45 – 13:00	„Idea és realitás” – a szervezatiség horizontjai (gyakorlati példák fázisainak deklarációja csoportokban)	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • tollak

		<ul style="list-style-type: none"> • post-it
13:00 – 13:30	Ebédszünet	
13:30 – 14:45	Döntéshozatali szimulációs szerepjáték váltott munkakörökkel	<ul style="list-style-type: none"> • Tréner #2-es egységcsomagok • flipchart • filcek
14:45 – 15:15	Konklúziók megállapítása és „ülepítése”	<ul style="list-style-type: none"> • filcek • flipchart
15:15 – 15:30	Kávészünet	
15:30 – 16:45	„A minimális kompromisszum” elve és alkalmazása a közigazgatási rendeletalkotásban	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor • A4-es lapok • tollak
16:45 – 17:00	A workshop második napjára történő felkészüléshez szükséges anyag átbeszélése	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • projektor • laptop
Workshop 2. napja		
Időbeosztás	Tevékenység	Szükséges eszközök

9:00 – 9:30	A „házi feladat” megbeszélése és értékelése	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • tollak • A4-es lapok
9:30 – 11:30	Az rendeletalkotási anomáliák azonosítása, prioritások felállítása (rezolutív szakasz)	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • projektor • laptop
11:30 – 11:45	Kávészünet	
11:45 – 13:00	A rendeletalkotási anomáliák értékelése és új prioritások, célok deklarálása (kompozitórius szakasz)	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • tollak • post-it
13:00 – 13:30	Ebédészünet	
13:30 – 15:00	Rendeletek és szabályozási tervek menedzselése	<ul style="list-style-type: none"> • flipchart • filcek • projektor • laptop
14:45 – 15:00	Kávészünet	

15:00 – 16:45	Az E-közigazgatás hatékony használata a szervezeten belüli döntéshozatalban	<ul style="list-style-type: none"> • laptop • projektor
16:45 – 17:00	Konklúziók, feedback	<ul style="list-style-type: none"> • A4-es lapok • tollak

Előadásanyagok, témák bemutatása – 1. nap

Témafelvetés és célok kijelölése:

Az előadás rövidege ellenére remek alaphangot ütött meg a félórás előadás, ami inkább bemutatkozó volt, semmint oktató jellegű beszéd. Felvázolta az elkövetkező két nap témáit, érdeklődő hangulatot teremtett.

„Idea és realitás” – a szervezetiség horizontjai (elmélet)

Mi is maga a szervezetiség? Milyen előnyei, esetleges hátrányai vannak? Ki igazán tagja egy szervezetnek? Mik a szervezetiség aspektusai? (a szervezet külső és belső kapcsolódásai). Ilyen és ehhez hasonló kérdések felvetésével, kézzelfogható válaszok keresésével indult az előadás. Szemléletes példákon keresztül vezette fel az előadó a kérdéskör tágabb, majd szűkebb összefüggéseit. A test, mint szervezet – ez volt az alapvető alapja annak a hasonlatnak, ami végiggyűrűzött a két napos workshopon. Egyszerű az analógia, de mégis hatásos és igen találó.

A szervezeti változás legnagyobb kérdése: min kell változtatni? Melyek a legproblémásabb területek? Mi miatt váltak ezek problémássá? Az általános kérdések az előadás végére kezdtek kézzelfoghatóbbá válni, a saját, helyi problémák leképeződései lenni. Ez is mutatja, milyen jó irányba haladt az előadó és a csoport is: ez az elméleti beszélgetés jól előképezte a talajt a következő, gyakorlat orientált foglalkozásra.

„Idea és realitás” – a szervezetiség horizontjai (gyakorlati példák fázisainak deklarációja csoportokban)

Az első előadás sokat segített a résztvevőknek abban, hogy megtörjék a feszültséget. Az a szorongás, hogy a munkatársaik, sőt, feletteseik előtt kell kritizálniuk munkahelyüket, sokaknak problémát okozott még a nap elején. Ahogy azonban a beszélgetés rámutatott arra, hogy ez nem „illetlenség”, hogy mindenki más szerint is jelen vannak ezek a gondok, és hogy a felettesek sem azért rendezték meg ezt az összeövetelt, hogy később megtorlás legyen a vége, hanem mert tényleg kíváncsi az emberek véleményére - egyre bátrabban merték vállalni gondolataikat.

Ebben elsősorban a közösen felrajzolt és teleírt SWOT-analízis tábla volt a résztvevők segítségére. Az egyszerű négyes felosztásnak először csak az első két szempontját vették figyelembe. Az erősségek és gyengeségek összegyűjtése el is vette a rendelkezésre álló időt, hiszen mindenkinek indoklással, a mindennapi munka során jelentkező, minimum egy konkrét példával alá kellett támasztania állítását. Azért is ez volt a megfelelő módszer, mert annak ellenére, hogy a közös munka során a problémák feltárása volt a cél, az erősségek megjelenítésével azt is felmutatta az előadó, hogy a negatívumok ellenére van, amiben igenis jól működik a csapat, így a megerősítő jelleg is szerepet kapott.

Döntéshozatali szimulációs szerepjáték váltott munkakörökkel

A pihenő után érdekes lehetőséget kaptak a résztvevők: a „helycserés támadás” során az empátikus képességeket helyezte előtérbe a workshop. Egymás pozíciójába képzelve magukat kipróbálhatták az alkalmazottak, milyen főnöknek lenni, és fordítva. Több mesterséges, az előadó által hozott szituáció után a már táblán lévő, korábban átbeszélte helyzeteket is szimulálták a dolgozók. Ez remek alkalmat biztosított arra, hogy akik az imént nem értettek egyet bizonyos problémákkal, megmutathatták, miként is kezelték volna az adott helyzetet, mit tettek volna másképp. Itt derült ki igazán, mennyire nem látják be a másik munkahelyi helyzetét, sokszor elbagatelizáljuk, a magunkét előbbre helyezzük. Ez a játékos forma konfliktusmentes lehetőséget biztosított arra, hogy ezeket belássák a kollégák.

A Konklúziók megállapítása és „ülepítése” után ismét az előadó kapta meg a szót. **„A minimális kompromisszum” elve és alkalmazása a közigazgatási rendeletalkotásban** című

előadás szervesen kapcsolódott az első nap tematikájához, hiszen ez a fogalom pontosan annak az elméleti háttére, amelyet egy kis közösségre levetítve a gyakorlatban boncolgattak egész nap, csak épp annak rendeletalkotási oldalát világította meg. Az önkormányzati dolgozók jó, ha tudnak ilyenekről, egyrészt, mert a munkájukat közvetlen érinti, másrészt, mert egy olyan kis településen, mint amilyen Somberek is, mindenki ismer mindenkit. Általában a kistelepüléseken nagy tiszteletben állnak azok, akik hasonló respektált munkát végeznek, így nagy a véleményformáló erejük is. Erősen hatnak a közvéleményre, tehát, bármilyen helyi rendelet, esetleg negatív előjelű társadalmi rendelkezés lép életbe (pl. helyi adó emelése), ezek a megfelelő tudás és háttérismeret birtokában ezek az emberek képesek lesznek befolyásolni a lakosokat (a jelenleg szükséges rossz kisebb, mint a későbbi nagyobb probléma). Ez pedig hosszútávon Somberek helyzetének javulásához vezet.

A workshop második napjára történő felkészüléshez szükséges anyag átbeszélése

A résztvevők a nap utolsó instrukciójaként házi feladatot kaptak: két további szempontot kellett megvizsgálniuk a következő napra. Ezek a lehetőségek és a veszélyek (a SWOT-analízis másik két oszlopa) nevet kapták. Ezeket elég volt gondolatjelekkel felírni, vagy csupán átgondolni azokat.

Előadásanyagok, témák bemutatása – 2. nap

A „házi feladat” megbeszélése és értékelése

A második nap első tevékenysége segített felidézni az előző napi eseményeket, eredményeket, hangulatot. Az elején kis irányítás után ismét belelendültek a résztvevők az ötletelésbe. A veszélyek kevésbé kerültek előtérbe, mint a lehetőségek, de ez nem is volt baj, mivel a második nap tematika szerint is ebbe az irányba kell, hogy elmozduljon.

Az rendeletalkotási anomáliák azonosítása, prioritások felállítása (rezolutív szakasz)

A házi feladat „lehetőségei” nyomán feltárultak azok is, hogy mik szükségesek a megvalósulásukhoz, mik azok, amelyek esetlegesen ennek az útjában állnak, illetve rámutatott arra is, hogy mik a hiányzó feltételek. Ezek lehetnek egyaránt tárgyi, szervezeti

hiányosságok, esetleg túlbonyolított ügymeneti eljárások. A lényeg ezek csoportosítása és megnevezése volt. Az imént említett három tárgyterület köré csoportosultak a megjelölt problémák (tárgyi, szervezeti, eljárási tárgykör).

A rendeletalkotási anomáliák értékelése és új prioritások, célok deklarálása (kompozitórius szakasz)

A megnevezést pedig követte a problémák megoldási javaslatai. Mindhárom területtel kapcsolatosan érkeztek a javító ötletek. A tárgyi terület fejlesztése volt a legegyszerűbb – elméletben. Alapvető megoldása csupán a pénzen múlik, erre részletesebb megoldást a munkatársak sem találtak. Lehetőséget a pályázásban, illetve abban látják, hogy az éves költségvetési keretből lassan, évente végeznek majd egy-egy területfejlesztést.

A szervezeti területen végzendő változtatásokra már az előző napi játékok is rámutattak. Címszavak gyűjtésekor ezek kerültek elő leginkább: egyszerűsítés, gyorsítás, nagyobb kooperáció. Érdekes, hogy ugyanezek a címkék hangzottak el az eljárási tárgykör esetén is – így a kettőt szorosán együtt tárgyalták és javították. Ez nem meglepő, hiszen az önkormányzat szervezeti felépítésének javítása szorosán együtt jár az ügyintézés és az egyéb eljárások minőségének emelkedésével. Ennek elméleti hététerére világított rá a **Rendeletek és szabályozási tervek menedzselése** című előadás. **Az E-közigazgatás hatékony használata a szervezeten belüli döntéshozatalban** című, utolsó előadás pedig előtérbe helyezte az internet, mint ügyintézésre alkalmas felület használatát, annak persze minden feltételével együtt (webes rendszer ismerete, alkalmazottak felkészítése, továbbképzése, lehetőség biztosítása a rendszer használatára, technikai park megvalósítása). Ezek szintén leendő pályázati pénzekből kerülhetnek megvalósításra.

Konklúziók, feedback

Végül összefoglalásra került a két nap munkája, eredményei. A résztvevők ekkorra már igazi csapatként, bátran és őszinte véleménnyel álltak ki egymás elé, álltak ki egymás mellett. Egyfajta csapatépítésnek is beillett a workshop, hiszen közelebb hozta a munkatársakat egymáshoz, kiköktentette őket a mindennapokból. A visszajelzések szerint a kooperatív munkát tartották a legjobbnak a munka során, míg az utolsó, e-közigazgatásról szóló előadást a legkevésbé. Ennek okaként azt jelölték meg, hogy településük jelenlegi helyzetétől ez áll a

legmesszebb, és bár nem vonják kétségben jövőbeli, gyakorlati hasznát, a változásokhoz a többi anyag és a közös munka inkább hozzájárult.